

6. daļa

Viena svēta cilts

DIEVS IR SAVAS ĢIMENES TĒVS CAUR DERĪBU

Sākumā es vēlētos sniegt jums īsu kopsavilkumu par to, ko mēs šajās nodarbībās darīsim. Vispirms aplūkosim virkni derību, ar tām saprotot pārvaldes formu, kādu Dievs izmanto, lai varētu būt saviem bērniem Tēvs. Sāksim izpēti no vismazākās vienības – laulības, kuras derības struktūru Dievs noteica, slēdzot derību ar Ādamu, kurš kļūst par precētu vīru un derības starpnieku. Vīrs – tas ir Ādama kā starpnieka stāvoklis, slēdzot derību.

Pāriesim pie otras lielākās Vecajā Derībā aprakstītās derības jeb ģimenisko attiecību pārvaldes formas, kuru Dievs īsteno, slēdzot derību ar Noasu. Ģimenes struktūra šajā fāzē ir tieši mājsaimniecība, tādēļ arī Noass, derības starpnieks, izpilda tam uzticētos pienākumus kā tēvs. Viņš, līdzīgi Ādamam, ir vīrs, bet piedevām vēl arī trīs dēlu tēvs, no kuriem visi ir precējušies un katrs savā ģimenē audzina bērnus. Visas šīs ģimenes kopā veido mājsaimniecību. Dieva derības ģimenei paplašinoties, arī tās pārvaldē ir nepieciešamas izmaiņas – jāpievieno jauni likumi un noteikumi, kā arī jāievieš jauni principi, jo pārvalde kļūst sarežģītāka. Salīdzinājumam varētu sacīt, ka tad, kad tikko kā biju apprecējies, viss šķita vienkārši. Taču tagad, kad mums jau ir trīs bērni, ar visu ir daudz sarežģītāk. Tātad, derība ir jāpaplašina tās organiskās izaugsmes dēļ un arī dzīves sarežģītības dēļ.

Bet trešajā derībā, līdz kurai mēs šovakar gribam nonākt, Dievs izvēlas Ābramu. Tagad jau mūsu acu priekšā vairs nav tikai atsevišķa laulība vai četras laulības, no kurām izveidojusies saimniecība. Šoreiz tā ir cilts. No *Radīšanas grāmatas* 14. nodaļas kļūst skaidrs, ka, lai arī Ābramam, kuram jau rit septītais gadu desmits, nav bērnu, viņš tomēr ir savas cilts vadonis. Vēsturnieki uzskata, ka šādai ciltij varēja piederēt pat tūkstošiem cilvēku. *Radīšanas grāmatas* 14. nodaļā lasām, ka Ābrams spēja uzreiz savākt no savās mājās dzimušiem vergiem 318 karotājus. Tas tiešām liek domāt, ka viņa ciltī bijis daudz sieviešu, vīriešu un bērnu un kopējais cilvēku skaits jau tuvojies tūkstošim vai to pat pārsniedzis. Ābrama dzīves dramatismu kāpina fakts, ka viņam vēl joprojām nav pēcnācēju, jo līdz ar to arī visai ciltij būs jāpaliek bez kroņprinča un varas mantinieka. Tomēr bēdīgs Dievs dāvā arī viņam dēlu, Īzaku, bet Īzakam ir dēls Jēkabs, un tā tas turpinās.

Nākošā derība atkal seko tad, kad Dievs vēl tālāk paplašina savu ģimeni. Nu jau tā vairs nav ne laulība, ne mājsaimniecība, ne daudzas mājsaimniecības, kas veido cilti, bet gan Mozus vadīta tauta, kas stāv Sinaja kalna pakājē, kur Dievs tai dod gandrīz vai veselu konstitūciju. To mēs nosaucām par Mozus Likumu. Šī situācija savā ziņā

atgādina mūsu pašu konstitucionālo konvenciju, kurā mūsu valstsvīri, izstrādājot ASV konstitūciju, no trīspadsmit kolonijām izveidoja vienu tautu. Arī no divpadsmit Izraēļa ciltīm tiek izveidota viena tauta – Dieva ģimene. Un šī tauta tiek aicināta dzīvot tā, lai ar savu paklausību Dieva dotajai konstitūcijai ļautu arī pasaulei saskatīt Viņa gudrību un taisnīgumu, mīlestību un žēlsirdību. Turklāt Dievs vēlas izveidot par savu ģimeni nevis kādu no senākajām tautām, bet gan tieši šo tautu, kas Viņam ir tauta pāri visām tautām. Tādēļ arī Viņš sūta šo tautu uz apsolīto zemi. Dieva tauta iekaro šo zemi. Un tad nākošā derība jau vairs nesaistās ne ar laulību, ne mājsaimniecību, ne cilti, ne tautu, kas sastāv no divpadsmit ciltīm, bet gan valdnieka Dāvida vadībā Dieva tauta kļūst par tādu kā nacionālu impēriju, kas pakļauj citas apkārtējās tautas, padarot tās par vasaļiem un savām kolonijām.

Tādējādi Dievs beidzot piespiež arī šīs pagānu tautas mācīties savus likumus, jo, galu galā, arī pagāni, kaut dumpinieki un atkritēji, tomēr ir Viņa bērni. Dievs saskata arī šajās pagānu tautībās savus bērnus. Viņš vienkārši ieliek Izraēli pirmdzimtā dēla lomā, kuram ar savu labo piemēru jāiedvesmo uz paklausību arī jaunākie brāļi un māšas.

Tā nu šī pēdējā Dieva ģimenes derība Vecās Derības pestīšanas vēstures plūdomā tomēr vairāk izskatās pēc priekšpēdējās derības, jo, kad atnāk Jēzus Kristus, Dāvida Dēls, Viņš caur divpadsmit apustuļiem un viņu pēctečiem iedibina starptautisku valstību. Šī valstība ir garīga un sakramentāla, nevis militāra vai politiska. Un mēs patiesībā atklājam, ka dievišķajai autoritātei piemīt daudz lielāks spēks nekā militārai varai. Jēzus saka: „Mana valstība nav no šīs pasaules.“ Bet tā tomēr ir pasaulē. Šī valstība vienkārši neizvēlas par savu autoritāti to, par ko balsos ļaužu vairākums. Un nekādi draudi vai grūtības to nespēj iebiedēt.

Kristus iedibina vispasaules ģimeni – Baznīcu, noārdot robežas, kas šķīra izraēliešus jeb Dieva bērnus un ārpusniekus jeb pagānus. Tagad ikviens visā plašajā pasaulē ir aicināts pilnībā piebiedroties Dieva ģimenei. Šie arī ir galvenie akcenti mūsu šīs nedēļas darba plānā, kurā mēs panorāmiskā skatījumā mēģināsim aptvert pestīšanas vēsturi un izprast, kā Dievs izmanto derību, lai varētu uzņemties tēvišķas rūpes par savu ģimeni.

RADĪŠANAS JEB LAULĪBAS DERĪBAS TURPINĀJUMS

Mēs jau esam aplūkojuši Dieva sākotnējo radīšanas derību, kas bija laulības derība un tika noslēgta ar Ādamu. Un mēs redzējām, kā tiek pārbaudīta starpnieka, laulātā vīra, paklausība. Turpināsim šīs tēmas apskati tālāk. Šķiet, ka mums būtu jāsāk no vietas, kur Dievs, redzot cilvēka grēkā krišanu pēc kārdinājuma, pasaka savu spriedumu. *Radīšanas grāmatas* 3. nodaļas 14. pantā mēs lasām, ka Dievs, mūsu Kungs, saka čūscai: „Tāpēc, ka tu to darīji, tu esi nolādēta starp visiem lopiem un starp visiem lauka zvēriem! Uz vēdera tu līdīsi un rīsi pīšļus visas dienas, kamēr dzīvosi.“ Bet tad, 15. pantā, seko pats svarīgākais: „Un es celšu ienaidu starp tevi un sievieti, starp tavu

pēcnācēju un viņas pēcnācēju. Tas tev sadragās galvu, bet tu viņam sadzelsi papēdi.“ To vēl varētu tulkot arī šādi: „Viņš vai viņa sašķaidīs tavu galvu, bet tu iekodīsi viņam papēdi.“ Un tālāk jau tiek runāts par sodu, kādu saņems sieviete ar bērnu dzemdēšanu, un par vīra sodu, kam būs smagi jāstrādā.

Bet īpaši svarīgs ir tieši *Radīšanas grāmatas* 3. nodaļas 15. pants. To var salīdzināt ar eņģēm, uz kurām griežas tik daudz kas no visas pārējās pestīšanas vēstures, jo mēs atklājam, ka šeit darbojas divu veidu pēcnācēji. Kāds varbūt var nodomāt: *Diez par ko Viņš tur runā – par čūskām, pūķiem vai vēl kaut ko tamlīdzīgu?* Nē. Lasot tālāk nākošo nodaļu, mēs atklājam, ka ar sātana pēcnācēju un sievietes pēcnācēju nav jāsaprot tikai rūpuļi salīdzinājumā ar cilvēkbērniem. Sātana pēcnācēji ir Kaina atzars pirmās ģimenes ciltskokā. Tā ir viņa ģimene un pēcnācēji, kas kļuvuši par sātana mantojumu. Un čūska cīnīsies tālāk pret sievietes pēcnācēju, sekojot arī caur Šēta atzaru.

Pievērsīsimies atkal Svētajiem Rakstiem. Jūs jau zināt, kas notiek nākošajā nodaļā. Ādams atzina Ievu, savu sievu, un viņa ieņēma un dzemdēja divus dēlus. Pirmais no tiem bija Kains – šis ļaunais pirmdzimtais, kura uzvedība kļūst par sliktu paraugu visā *Radīšanas grāmatā* un vēl daļēji arī *Izceļošanas grāmatā*, parādot, ka pirmdzimtie viegli padodas lepnībai, bieži kļūst netaisni, iedomīgi un savtīgi. Tā nu Dievam nāksies paiet garām pirmdzimtajam, lai nonāktu pie labā dēla, kas vēlas dzīvot pēc Dieva taisnības.

Tas atsauc atmiņā *Izceļošanas grāmatā* aprakstīto Pashu, kur pirmdzimtie tiek nogalināti un Dievs iet pāri Izraēla ciltīm, viņus atpestot. Taču šis ir pirmais gadījums, kad pirmdzimtais dēls pakļaujas kārdinājumam uz lepnību par savu vietu un stāvokli ģimenē. Kaina jaunākais brālis Ābels turēja aitas, bet pats Kains apstrādāja zemi. Pēc kāda laika abi brāļi nes Kungam Dievam upurdāvanas, un Kaina upuris izrādās nepieņemams, bet Ābela upuris – pieņemams. Un ko izdara Kains? Vai viņš ļauj sevi pārņemt greizsirdībai? Nē. Kains ļauj sevi pārņemt skaudībai.

Par greizsirdību caurmērā varētu saukt tādu situāciju, kad jūs, redzot cita cilvēka priekšrocības, par katru cenu mēģināt panākt, lai arī jums būtu tādas pašas un ne mazākas priekšrocības. Turpretī par skaudību mēs runājam tad, kad, redzot cita priekšrocības, jūtamies apvainoti un mēģinām otram šīs priekšrocības atņemt vai vispār tādas iznīcināt. Starpība ir liela. Piemēram, ja esat meitene padsmiģgadniece, kas tikko kā uzsākusi studijas, un ieraugāt patiesi skaistu otrā kursa studentu, uz kuru kļūstat greizsirdīga, tad jūs varat sākt darīt visu, lai apgērbtos viņas stilā un izskatītos viņai līdzīga. Turpretī, ja jums skauž, tad var gadīties, ka pa fizikultūras nodarbības laiku jūs pamanāties piekļūt pie viņas drēbēm un saplēst vai kā citādi sabojāt viņas skaisto kleitu.

Skaudība ņem ļaunā un tiecas iznīcināt. Pirms kādiem gadiem bija filma ar aktrisi Sisiju Speiseku, kurā viņas tēlotā varone uzvar skaistumkonkursā, bet cilvēki par to jūtas aizvainoti un, kamēr vēl viņa dejo, cenšas to notašķīt ar cūkas asinīm. Tā ir skaušana. Arī Kainam skauž. Viņš nedomā: *Atgriezīšos atpakaļ un pamēģināšu nest*

vēl kādu citu upuri. Tai vietā viņš nogalina savu brāli. Gluži kā sātans, kas arī ir melis un slepkava. Tā sacīt, skaida no lielā bluķa.

ĀDAMA UN IEVAS TRĪS DĒLI

Mēs redzam, ka sātana dzimums ātri ieaug cilvēces kultūrā. Kad Kains saņem Dieva sodu, viņš tiek padzīts no savas zemes un aiziet uz Noda zemi. Tur viņš kļūst par tēvu dēlam Hanoham. Pēc tam Kains uzceļ pilsētu un nosauc to sava dēla vārdā par Hanohu. Tajā turpina dzīvot Kaina atzars. Pēc septiņām paaudzēm (septiņi ir pilnības skaitlis) šis Kaina atzars, šķiet, ir sasniedzis savu piepildījumu. Septītajā paaudzē līdz ar Lemehu grēks jau ir uzņēmis īsti sātaniskus apgriezienus. Par to liecina kaut vai 4. nodaļas 23. panta 1. teikums: „Un Lemehs teica savām sievām.“ Tā ir Bībeles pirmā atsaucē uz poligāmiju. Un atcerieties, ka laulības derība ir Bībeles sākotnējā derība. Lemehs patvaļīgi un izaicinoši pārkāpj Dieva noteiktās robežas. Viņam ir divas sievas. Un, lūk, ko šis vīrs tām saka: „Vīru es kauju par rētu un zēnu – par brūci! Ja Kains tika septiņkārt atriebts, tad Lemehs – septiņdesmit septiņas reizes!“ Mūsu priekšā ir tirāns, kas dzied savu nožēlojamo dziesmu, sakot: „Ja kāds mani aizskars vai man uzgrūdīsies, to es nogalināšu.“ Citiem vārdiem, mēs redzam, ka sātana dzimta sava neglītuma un ļaunuma pilnību sasniedz Lemehā.

Bet tad mēs 25. pantā izlasām, ka Ādams atkal atzina savu sievu, un viņa dzemdēja dēlu, kas tika nosaukts par Šētu. Un kad arī Šētam bija dēls, viņš to nosauca par Enošu. Tad seko vārdi, kas iezīmē pagrieziena punktu: „Tolaik sāka piesaukt Kunga vārdu.“

Frāze „piesaukt Kunga vārdu“ norāda uz pielūgsmi. Kad Kainam bija dēls Hanohs, viņš centās celt pats savu vārdu. Viņš nosauca sava dēla vārdā pilsētu, lai šis vārds tālu atskanētu. Bet Šētam kļūstot par bērna tēvu, viņš centās pūlēties ne tik daudz savā labā, cik Dieva labā. „Tolaik sāka piesaukt Kunga vārdu.“ Ebreju valodā „vārds“ ir *šem*. Pagaidām ievietosim šo piezīmi kaut kur savas atmiņas tālākajos plauktos.

ŠĒTA ĢIMENES ATZARS – TAISNĪGO LĪNIJA

No šīs vietas sākas stāsts par Dieva pilsētu. Beidzot, kaut arī šķietami novēloti, Dieva derības ģimenē ir vērojama attīstība. *Radīšanas grāmatas* 5. nodaļā mēs lasām par Ādama paaudzēm: „Kad Dievs radīja cilvēku, savā līdzībā Viņš to veidoja.“ Tālāk ir stāstīts par to, kā Ādams kļuva par tēvu dēlam Šētam pēc viņa attēla un līdzības. Ādams rūpējās par savu dēlu tieši tāpat, kā Dievs rūpējās par savu dēlu Ādamu. Ādams, tāpat, audzināja dēlu Šētu. Bet Šētam bija dēls Enošs, kurš kļuva par tēvu Kēnānam. Kēnāns, savukārt, kļuva par tēvu Mahalalēlam, kurš bija tēvs Jeredam, bet Jeredam bija dēls Hanohs, kurš kļuva par tēvu Metušelaham, un Metušelahs bija tēvs

Lemeham. Tad, desmitajā paaudzē pēc Ādama un Šēta, beidzot mūsu priekšā ir Noass.

Kas šajā laikā notiek? Mums visiem ir zināms par plūdiem. Bet es vēlētos pievērst jūsu uzmanību faktam, ka gan senie rabīni, gan agrīnās Baznīcas tēvi ļoti skaidri un ne bez pamata saskatīja šajā vēstures laikposmā arī spēcīgas nesaskaņas starp divām atšķirīgām un pretējām kultūrām. Kā tas izpaudās?

Kaina dzimta bija jau sasniegusi sava ļaunuma un tirānisma augstāko pakāpi, bet Šēta dzimta, kas visu laiku bija turējusies pie Dieva un Viņu pielūdza, arī tagad piesauca Kunga vārdu. Taču šiem abiem tik atšķirīgajiem grupējumiem bija jādzīvo uz vienas un tās pašas zemes, tāpēc nācās domāt un meklēt kādus risinājumus, kas palīdzētu dzīvot saskaņā un mierā. Bet, kamēr pastāv ļaunums, lepnība un netaisnība, nekādas saskaņas nevar būt. Un tā nu mēs 6. nodaļas 1. pantā lasām: „Cilvēku uz zemes kļuva arvien vairāk, un tiem dzima meitas. Dieva dēli redzēja, ka cilvēka meitas ir jo labas, un viņi no tām ņēma sev sievas – kuru vien vēlējās. Un Kungs teica: „Lai mans Gars nevalda cilvēkā uz mūžiem, jo viņš ir tikai miesa! Lai viņa dienas ir simts divdesmit gadi! Tajās dienās uz zemes bija milži pēc tam, kad Dieva dēli bija nākuši pie sievām un tos dzemdinājuši – tie bija varoņi, kopš senatnes vīri ar vārdu.“ „Vīri ar vārdu“ ebreju valodā burtiski skan „vīri ar *šem*“, un šie vārda vīri ir domāti ļaunie tirāni, kas pielika ne mazums pūļu, lai darītu savu vārdu slaveni. Tie bija netaisnie varmākas, kas veidoja ļaunuma kultūru.

LAULĪBAS STARP ŠĒTA UN KAINA DZIMTU

Dievs vairs nevēlējās šajā varmācībā ilgāk raudzīties. Viņš sūtīja sodu – postošus plūdus. Tas notika jau 120 gadus pēc sprieduma pasludināšanas, tā kā cilvēki bija saņēmuši laicīgu brīdinājumu. Bet kā lai saprot to, kas rakstīts *Radīšanas grāmatas* 6. nodaļas 1. un 2. pantā? „Dieva dēli redzēja, ka cilvēka meitas ir jo labas.“ Daži tulkotāji šajā fragmentā ir saskatījuši mītam raksturīgu valodu un uzskatījuši, ka šeit runāts par eņģeļiem vai kādām citām debesu būtnēm, kas pārojušās ar zemes sievietēm. Bet kālab gan tad Dievam būtu bijusi vajadzība sodīt visu pasauli? Tad jau Viņš būtu varējis sodīt vienīgi šos eņģeļus ar viņu atvasēm. Turklāt nekur visā pārējā *Radīšanas grāmatā* nav runāts par eņģeļiem, kas būtu dēvēti par Dieva dēliem. Tāpēc šādu pieņēmumu var izdarīt, vienīgi nerespēktējot kontekstu. To, ko jūs varētu atrast kaut kur *Ījaba grāmatā* vai kādā no *Hanoha grāmatām*, jums neizdosies atrast *Radīšanas grāmatas* iepriekšējā jeb 5. nodaļā.

Jūs jau zināt, ka Dievs radīja Ādamu pēc sava attēla un līdzības, un Ādams kļuva par tēvu dēlam Šētam, kurš, savukārt, bija iedzimis pēc Ādama attēla un līdzības. Bet, ja A ir vienāds ar B un B ir vienāds ar C, tad A ir vienāds arī ar C. Ja Ādams pēc sava attēla un līdzības ir Dieva dēls un Šēts piesauc Kunga vārdu pēc tam, kad ir uzaudzis pēc Ādama attēla un līdzības, kuram pašam ir Dieva attēls un līdzība, kas tad varētu būt Dieva dēli? Šēta dzimtas pārstāvji, šī Dieva ģimene, kas izauga, piesaucot Kunga

vārdu. Citiem vārdiem, tā ir Baznīca, kas nostājusies pret pasauli, jeb Dieva ģimene, kas nostājusies pret sātana dzimtu, kurai patīk vara, ērtības un greznība.

Starp citu, to visu jūs varat atklāt vienīgi tad, ja ļoti rūpīgi iedziļināties studijās, šajā gadījumā, it īpaši visos tekstos, kuriem ir kāds sakars ar Kaina pēcnācējiem un kas parāda, kā šis ģimenes atzars ir attīstījies, paaudzēm nomainoties. Tātad, kas īsti notiek? Mēs jau zinām, ka ļaunās Kaina dzimtas septītajā paaudzē Lemehs sāka piekopt daudzsievitību. Viņš sāka izturēties pret sievietēm kā pret lietām, sākumā ņemot vienu un pēc tam divas sievas, kā vien patīk. Pēc tam viņš sāka arī pret vīriešiem izturēties kā pret lietām: *Tu mani aizskar, tu mani ievaino, bet es tevi nogalinu.*

Ja kādas kultūras virzošais spēks ir tāds vīrs kā Lemehs, tad tā var vienīgi pagrimt. Pretēja situācija valda Šēta ciltskoka līnijā, kurai piederošie piesauc Kunga vārdu, vai ne? Un tomēr izrādās, ka tā nav! „Cilvēku uz zemes kļuva arvien vairāk un tiem dzima meitas. Dieva dēli (Šēta dzimtas pārstāvji) redzēja, ka cilvēka meitas (Kaina dzimtas pārstāves) ir jo labas.“ Tagad uzdodiet sev pāris jautājumu. Kā jums, izejot no savas pieredzes, šķiet, kāda tipa sievietēm parasti ir tendence izskatīties labāk – vai tām, kas pastāvīgi dzīvo lūgšanās, piesaucot Kunga vārdu, vai arī tām, kuras ir saistītas ar pasaulīgās dzīves vidi un radušas ģērbties tā, lai „satriektu“? Pēdējām? Un Dieva cilvēki, kas iziet šīs pasaules ielās un redz šīs skaistās sievietes, kuras ģērbtas tā, lai vīrieši varētu būt beigti, tik tiešām arī bieži vien mirst – vismaz garīgā ziņā, no kārdinājuma. Tas nav nekas jauns! Jo vairāk uz pasaules ir lietu, kas mainās, jo vairāk ir arī tādu, kas nemainās.

Tā nu Dieva dēli no Šēta dzimtas sāka skatīties uz aizliegto augli, uz šīm skaistajām Kaina dzimtas pārstāvēm. Un viņi tās pat neprecēja, bet vienkārši turējās ar tām kopā, izvēloties katrs sev sievieti pēc patikas. Tas nozīmē, ka poligāmija nu bija ienākusi arī Šēta dzimtas līnijā, tātad, Dieva derības ģimenē. Grēks bija oficiāli ieviests, lai kļūtu par normu. Neuzticība laulībā ik reizi un ikvienā Vecās Derības pestīšanas vēstures laikmetā ir bijusi gluži vai kā šautenes mēlīte, kuras nospiešana atnes vienīgi lāstu un Dieva tiesas spriedumu. Seksuāls amorālisms un neuzticība laulībā – šīs lietas iet rokrokā, kaldinot jaunu un kroplu kultūru. Vēlāk izdzīvo vienīgi atlikums. Tāda ir nepārtrauktā aina visu laiku, gan Ezras un Nehemija laikos (5. gadsimtā pirms mūsu ēras), gan arī vēlāk, patiesībā līdz pat Kristus atnākšanai. Šobrīd mēs aplūkojam pirmos šādas neuzticības piemērus. Dievs vēlas sacīt: *Es nepieļaušu, ka sievietes pēcnācēji, Dieva taisnīgā ģimene, sajauktos ar sātana pēcnācējiem un noietu no ceļa.*

DERĪBA AR NOASU

Tad arī nāk Dieva sods ar plūdiem un noslauka no zemes visu cilvēci, izņemot šo vienu Noasa derības saimi. Es nepārstāstīšu visas detaļas, kas notika ar Noasu. Pietiek ar to, ka jūs zināt šo stāstu par plūdiem un šķirstu, kā arī laiku, kad tas viss notika. Visbeidzot tiek izlaista dūja, kas atgriežas ar olīvzaru knābī, un tad arī cilvēki šķirstā

sāk domāt par izkāpšanu uz sauszemes. Noass upurē Dievam uz altāra, un viņa upuris Kungam ir patīkams. Tad arī Dievs noslēdz savu derību. Tā, starp citu, ir pirmā reize, kad *Radīšanas grāmatā* tiek konsekventi lietots ebreju vārds „derība“.

Dievs noslēdz derību ar Noasu. Patiesībā tas jau tika darīts arī agrāk, bet tagad tiek atklāts, kā Dievs rīkosies nākotnē. *Radīšanas grāmatas* 8. un 9. nodaļā Dievs noslēdz derību ar Noasu un viņa ģimeni. Bet tad Noass izdara kaut ko tādu, pie kā mēs vēl vēlāk varēsim atgriezties, ja jums radīsies kādi jautājumi. Noass piedzeras un guļ savā teltī kails. Viens no viņa dēliem, Hāms, ienāca teltī un redzēja sava tēva kailumu, ko ebreju valodā izsaka ar vārdu (to paturiet vērā!) „incests“. Par šiem jautājumiem mēs vēl varam palasīt *Levītu grāmatas* 18. nodaļu un 20. nodaļas 17. pantu, bet tādi pētnieki, kā piemēram, Basets darbā „Deus Testamentum“ un arī vēl citi, ir ievērojuši, ka šajā stāstā izmantotās ebreju idiomas īpaši pasvīturo seksuālo nozīmi.

Kas notiek? 9. nodaļas 20. pantā ir sacīts: „Noass bija pirmais vīrs, kas sāka apstrādāt zemi, un viņš dēstīja vīnadārzu. Un viņš dzēra vīnu, apreiba un plīks gulēja telts vidū, un Hāms, Kanāna tēvs, redzēja sava tēva kailumu un ārā pastāstīja abiem saviem brāļiem.“ Visās valodās, runājot par seksuālām darbībām, tiek lietotas idiomas vai kādas frāzes. Ko nozīmē, piemēram, „nodarboties ar mīlestību“? Sapulcēties svinīgā līnijā, kur auž mīlestību? Taču nē! Tas attiecas uz dzimumaktu un derības atjaunošanu. Tādējādi arī šeit lietotā frāze „ieraudzīt sava tēva kailumu“ attiecas gan uz dzimumaktu laulībā, gan ārpus tās, kā varētu būt šajā gadījumā. Bet mēs varēsim pie tā atgriezties vēlāk. Patiesībā mēs pie šīs tēmas vēl pakavēsimies arī tad, kad būsīm nonākuši pie stāsta par Ābrama brālēnu Lotu.

„Un Hāms, Kanāna tēvs, redzēja sava tēva kailumu un ārā pastāstīja abiem saviem brāļiem. Bet Šēms un Jafets paņēma drānas, abi uzlika tās uz pleciem, iegāja atmuguriski un apsedza sava tēva kailumu – viņu sejas bija aizgrieztas projām, un sava tēva kailumu viņi neredzēja. Un Noass atmodās no vīna skurbuma un uzzināja, ko viņam jaunākais dēls izdarījis.“ (Ievērojāt? „Ko viņam jaunākais dēls izdarījis“.) „Un viņš teica: „Nolādēts...!“ Vai Hāms, kas būtu netīšām ieraudzījis viņa kailumu? Nē.

Vēlāk, kad Noass piecēlās un saprata, kas noticis, viņš sacīja: „Nolādēts Kanāns!“ Kāpēc? „Nolādēts Kanāns – vergu vergs viņš būs saviem brāļiem!“ Un vēl viņš teica: „Slavēts Kungs, Šēma Dievs, lai Kanāns ir viņa vergs!“ Kas šeit notiek? Nenāktu par sliktu, ja mūsu rīcībā būtu vēl kāda lieka stunda, lai to visu izskaidrotu, bet es domāju, ka pagaidām iztiksim ar secinājumu, kuru nav grūti pierādīt: Hāms ir veicis incestu ar savu māti, un Kanāns ir šīs darbības auglis.

Ļoti uzkrītoša ir kāda sakritība. Nākošā reize, kad atkal tiek pieminēts kanāniešu vārds, ir brīdis, kad Dievs uzrunā savu tautu caur Mozu. Atcerēsimies, kā Dievs vēlāk izveda Izraēli no Ēģiptes. Pirms tam Dievs brīdināja: „Nedariet to, ko mēdz darīt Kanāna zemē, kurp es jūs aizvedu, – nedzīvojiet pēc viņu likumiem!“ Un tad *Levītu grāmatas* 18. nodaļā tiek minētas un apkopotas visas kanāniešu perversās tradīcijas. Nodaļas virsraksts ir „Seksuālo attiecību ierobežojumi“. „Neviens lai netuvojas savam tuviniekam, lai atsegtu viņa kailumu...! Neatsedz sava tēva kailumu, nedz savas

mātes kailumu – viņa ir tava māte...!“ Kanānieši to uzskatīja ne vien par kaut ko atļautu, bet šādas izdarības pat piederēja pie viņu reliģijas pielūgsmes, jo viņiem bija auglības kults. Un dalību tajās ņēma visi – tēvs, dēls, mazdēls utt. Gadsimtiem ilgi kanānieši praktizēja perverso incestu, kas ražotāju tēvu, no kura kā vārdes kurkuļi vairojās pēcnācēji, nostādīja goda vietā. Tieši tā pati frāze, kas tika lietota *Radīšanas grāmatas* 9. nodaļā, vēlāk tiek lietota arī *Levītu grāmatas* 20. nodaļas 17. pantā, runājot par incestu – „redzēt kailumu.“ No tā varam spriest, ka grēka sekas ar grēcinieka nāvi vis nebeidzas, bet gan ceļo tālāk caur paaudzēm, kamēr tās netiek noraidītas ar grēka nožēlu.

Tātad, kas šeit, galu galā, notiek? Basets un citi pētnieki šajā sakarā ir nākuši pie dažiem secinājumiem: Hāma rīcība ir izskaidrojama ar vēlmi gāzt no varas savu tēvu. Lai šo mērķi realizētu, viņš veic incestu ar māti. Šāds domāšanas veids ir saskatāms visā Vecajā Derībā: ja kāds grib atņemt tēvam varu, tas pārguļ ar viņa sievu vai ar viņa konkubīnēm. Tā izdarīja arī Dāvida dēls Absaloms. Tūlīt pēc tam, kad bija izvedis Dāvidu ārā no Jeruzalemes, viņš publiski pārgulēja ar sava tēva konkubīnēm, ar to visiem parādot, ka viņam pieder karaliskais harēms. Ja jau viņam šīs konkubīnes ir, tad viņš arī var dižoties, ka par tām atbild!

ŠĒMA, NOASA PIRMDZIMTĀ DĒLA, TAISNĪGUMS

Hāms cenšas gāzt Noasu, bet vēlāk, savukārt, Kanāns mēģina gāzt Šēmu. Patiesībā jūdi ticēja (par to var pārliecināties, lasot *Jubileju grāmatu*, kas bija populāra jūdu grāmata Jēzus laikā), ka Apsolītā zeme, kurā jūdiem bija jāieiet Jozus vadībā, kad Mozus tos būs aizvedis līdz zemes robežai, šī Kanāna zeme, nedrīkstētu saukties Kanāna zeme, bet, tā kā turpmāk tur dzīvos semīti jeb jūdi, to vajadzētu nosaukt par Šēma zemi. Ja kāds ir noskaņots pret ebrejiem, to parasti sauc par antisemītu, bet vārds „semīts“ ir cēlies no personvārda „Šēms“, kas bija Noasa pirmdzimtais dēls – taisnīgais dēls, kas tika svētīts.

Bet tas būtu apmēram tā. Pieņemsim, ka jūs visus pārņem dziļš miegs, un jūs pamostaties pēc divdesmit gadiem, kad es saku: „Esiet sveicināti Sadamhuseinvilā!“ Un tālāk? Jums būtu steidzīgi vajadzīgs izskaidrojums, kādēļ pilsētiņa ir pārdēvēta, bet tāds nosaukums visdrīzāk izraisītu jums zināmas aizdomas. Tādējādi, lasot par Hāmu, kurš cenšas gāzt Noasu, nav jābrīnās arī par to, ja Kanāns mēģina gāzt mantinieku Šēmu. Viņš patiesībā nelikumīgi piesavinājās īpašumu – zemi, kas bija domāta Šēmam.

Tas viss var izklausīties ļoti detalizēti, tomēr es vēlējos šīm lietām, vismaz garām ejot, pieskarties, jo tās palīdz izskaidrot, kāpēc Dievs pavēlēja Izraēlim pēc iziešanas no Ēģiptes doties uz šo zemi, iekarot kanāniešus un paņemt viņu zemi sev. Dievs patiesībā atdod Izraēlim šo zemi. Ja uz to raugās virspusēji, tad varētu šķist, ka šāda Dieva nostāja ir gandrīz vai pārsteidzoši amorāla. Vai tā nav? Jūs varat iebilst: „Nu labi, nerunāsim par to, tas, galu galā, ir Dievs, kas tā rīkojas, un ne jau mums to

apstrīdēt.“ Cits varbūt sacīs: „Jā, Dievs jau arī neliek mums, piemēram, staigāt apkārt un pārkāpt laulību, un, ja reiz Dievs kaut ko ir sacījis, tad tas ir pieņemami, tad varat kaut slepkavot.“ Un Dievs tiešām sacīja, ka tas ir pieņemami. Nē, ne tā! Ja Dievs ko saka, tad tikai tāpēc, ka tas ir taisnīgi un pareizi.

Pieņemsim, ka uzrodas kāds, kas ieņem jūsu māju un izdzen jūs no tās ārā. Vai jums būs ļauts pielietot spēku, lai atgūtu savu īpašumu un mantojumu? Protams, ja vien ir tāda vajadzība. Tieši tādēļ arī semītiem, Izraēlim, Abrahama bērniem ir ļauts pēc vairākiem gadsimtiem iekarot Kanānu. Šī vieta ir paredzēta Dieva ģimenei. No Noasa virzoties caur Šēma dzimtu un tālāk caur paaudzēm, kas minētas *Radīšanas grāmatas* 10. un 11. nodaļās, mēs atklājam, ka 10 paaudžu atstatumā no Šēma ir Ābrams, kaut arī pēc ģimenes ģenealoģijas iznāk, ka Šēms stāv gluži līdzās Ābramam, Īzākam un Jēkabam.

LIELA, NELAIMĪGA UN GRĒKA PLOSĪTA ĢIMENE

Visi Izraēļa bērni, kas lasa šo vēsturi, zina, ka tas ir viņu ģimenes stāsts. Tagad viņi redz, kādēļ tiem nav pašiem sava ģimenes īpašuma. Viņi arī redz, kādēļ Dievs tiem liek ieiet savā īpašumā un paņemt, ja nepieciešams, to ar varu. Tā viscaur ir ģimenes rēķinu kārtošana. Pastāv liels naidis starp dzimtām. Citiem vārdiem, pēc plūdiem mēs atklājam, ka tā vietā, lai atjaunotu taisnīgumu, cilvēku saime atkal un no jauna kļūst par vienu lielu un nelaimīgu ģimeni, kuru plosa grēks gluži tāpat, kā tas bija arī pirms plūdiem.

Pēc kā mēs to varam spriest? Ieskatieties *Radīšanas grāmatas* 10. nodaļā. Tur runāts par Hāma dēliem. Izlasiet 6. pantu: „Hāma dēli – Kūšs, Micraims jeb Ēģipts, Pūts un Kanāns.“ Viņam bija četri bērni. Vienam mazam zēnam ir dots vārds „Ēģipts“. Vai atpazīstat šo vārdu? Jā, protams, tas atsauc atmiņā Ēģiptes tautu, briesmīgos ēģiptiešus, kas simtiem gadu turēja Izraēli gūstā. Un tas viss izriet no Hāma dēla vārda! Izraēlieši sacīs: „Nav nekāds brīnums. Tāpēc jau tie ir hāmīti. Viņi vienmēr ir vēlējušies mūs uzspridzināt.“ Liels ir ienaidis starp dzimtām.

Ko lai saka par Kanānu? Kanānieši ir ļauni, jo viņi ir tās pašas vecās skaidas no lielā bluķa Kanāna. Un to pašu, ko savā laikā Hāms mēģināja izdarīt ar Noasu, Kanāna, Ēģipte un citas zemes mēģināja darīt ar Šēmu un viņa ģimeni – Dieva ģimeni. 8. pantā tiek runāts par tirānu ar vārdu Nimrods: „Viņš Kunga priekšā bija spekavīrs un mednieks, tādēļ saka: „Spēkavīrs un mednieks Kunga priekšā kā Nimrods!““ Viņa valdīšana sākās Bābelē, kuras tēmai mēs pievērsīsimies nākošajā nodaļā ar nosaukumu „Bābeles tornis“. Šis varenais mednieks ebreju idiomā liek domāt par tirānu – par tādu tirānu, kas Dieva priekšā bija izaicinošs. Dievu izaicinādams, viņš cēla sev valstību Bābelē, mūsdienu Irākā!

Tālāk tiek runāts par Asīriju un Ninivi. Tagad jau Hāma dzimtai tiek pieskaitītas arī Ēģipte, Kanāna, Babilonija, Asīrija un 14. pantā filistieši. Citiem vārdiem, Izraēļa bērni, to lasot, redzētu savā acu priekšā „kauna galeriju“. Viņi šeit saskatītu vēstures

ļauņākos raksturus, kas kuplinājuši savas ģimenes vienīgi tādēļ, lai kļūtu par sliktākajām tautām vēsturē. Visas šīs valstis un tautas ir lielākie Izraēlas ienaidnieki: Ēģipte, Kanāna, Asīrija, Babilonija un filistieši pastāvīgi vēstures gaitā ir centušies Izraēli iznīcināt. Atskatoties atpakaļ, tās mēdz sacīt: „Kas gan tur jauns? Tā tas ir bijis vienmēr.“ Redziet, cik svarīgi ir uzturēt ticībā stipru ģimeni. Šēma pēctecis ir Ēbers, no kura arī cēlies vārds „ebrejs.“

Tad mēs tālāk, 10. nodaļas 21. pantā, redzam Dieva ģimeni, kas veidojas no Šēma pēcnācējiem: „Un arī Šēmam tika dzemdīnāti dēli, viņš bija tēvs visiem Ēbera dēliem.“ Bet kas ir Ēbers? Es jau citviet minēju: ja kāds ir noskaņots pret jūdiem, tad to var saukt pie atbildības par antisemitismu, un šis vārds ir atvasināts no Šēma. Un kā vēl mēs saucam jūdus, ja neskaita vārdu „semīti“? Mēs tos saucam arī par ebrejiem. Šis vārds ir atvasināts no vārda Ēbers, kas ir Šēma mazmazdēls. Jūdi sevi pieskaita Šēma un Ēbera dzimtu atzariem. Viņu vidū ir gan semīti, gan ebreji (Ēbera bērni). Bet sešas paaudzes tālāk uz priekšu mēs jau sastopam Ābrama tēvu Terahu.

BĀBELES TORNIS

Tagad uz brīdi pārtrauksim vēstījumu par Dieva ģimeni, lai pievērstos šim nelaiemes stāstam par Bābeles torni. Cilvēki izgāja no Bābeles un apmetās turpat netālu, Šināras zemē, lai no jauna uzceltu, kā varētu domāt, kanāniešu tirānu pilsētu. Viņi sacīja: „Iesim, celsim pilsētu un torni – tā virsotne lai ir debesīs! Darīsim sev vārdu, lai netiekam izklīdināti pa visu zemes virsu!“ (Rad 11, 4). Taču Kungs nolaidās un izklīdināja šos cilvēkus, sajaucot viņu valodu. Bet ko viņi īsti darīja un kāpēc tā rīkojās?

Šie cilvēki bija nelokāmi izlēmuši: *Mēs celsim pilsētu tāpat, kā pilsētu cēla Kains, un tā būs tirāna valstība Bābelē, kur valdīs Nimrods.* Bet kāds ir šī pasākuma mērķis? *Darīt sev vārdu.* Kā ebreju valodā skan „vārds“? *Šēm.* Šie cilvēki saka: *Mēs darīsim sev „šēmu“.* Un ko viņi dara? Viņi atsakās no kroņprinča, no Noasa pirmdzimtā dēla Šēma. Viņi domā: *Taisnīgais Noass un viņa pirmdzimtais Šēms – šis viņa svētās dzimtas turpinātājs! Tie tad nu būtu izvēlēti, lai pārvaldītu Dieva lielo cilvēku ģimeni? Atvaino, Kārlīt, bet mēs domājam darīt „šēmu“ paši sev! Mēs ceļam valstību. Mēs ceļam torni, kas balstās nevis uz ticību vai pielūgsmi, bet gan uz spēku un bailēm.* Un jūdi tikai atskatās atpakaļ un izsaucas „Bābele! Babilona!...“ Abi šie vārdi nozīmē vienu un to pašu.

Nav jābrīnās, ka babilonieši ir vienmēr bijuši ļauni noskaņoti tirāni, kas centušies iznīcināt Dieva tautu. Tādi viņi bija jau no paša sākuma. Un Dievs tos izklīdina. Šajā brīdī varētu iedomāties: *Varbūt Dievam ir padomā vēl kāds šķirstam līdzīgs plāns, kā paglābt Viņam uzticīgos ļaudis no sagaidāmā soda, lai atkal varētu ar plūdiem noslaucīt no zemes virsas visus šos neliešus?* Taču Viņš vairs nevar tā darīt. Dievs ir solījis to vairs neatkārtot. Viņš deva zvērestu un noslēdza derību, ka nekad vairs neappludinās pasauli. Tad ko lai nabaga Dievs dara? Un Viņš dara kaut ko tādu, kas

izskatās diezgan pieticīgi un gandrīz neiespējami. Tā vietā, lai domātu par jaunu šķirstu glābšanas misijai, Viņš nolemj uzsākt zemes pakļaušanu caur Ābramu.

ĀBRAMS – ŠĒMA UN ĒBERA PĒCNĀCĒJS

Pēc tam atkal seko Šēma ģenealogija, kas tagad aizved tieši pie Ābrama. Ieskatīsimies *Radīšanas grāmatas* 12. nodaļā: „Un Kungs teica Ābramam: „Ej projām no savas zemes, no vietas, kur tu esi dzimis, no tēva nama, uz zemi, ko es tev rādīšu! Es darīšu tevi par lielu tautu, es svētīšu tevi un darīšu lielu tavu vārdu.“ Kā tas būs ebreju valodā? Darīšu lielu tavu „šēmu“. Mēs tikko kā *Radīšanas grāmatas* 11. nodaļā varējām pārliecināties, ka Ābrams ir cēlies no Šēma pēcnācējiem. Bābeles torņa cēlāji centās darīt sev „šēmu“, noliedzot Dieva ģimeni. To Dievs viņiem neļāva, un tagad caur Ābramu Viņš vēlas atjaunot Šēma ciltskoka labo slavu. Dieva nodoms ir atkal nospodrināt savas ģimenes mantojumu uz zemes caur Šēma pēcnācēju aiz daudzām paaudzēm – Ābramu. „Es darīšu lielu tavu vārdu, un tu būsi par svētību. Un es svētīšu tos, kas svētī tevi, bet tos, kas tevi lād, es nolādēšu, un tevī tiks svētītas visas dzimtas uz zemes!“

Citiem vārdiem, Dievs vēlas sacīt: *Es negatavojos atkal aizslaucīt projām savu ģimeni. Vēlos izdarīt neiespējamo. Nemšu vīru, kuram jau pāri septiņdesmit gadiem, un izmantošu viņu, lai nestu svētību, kurai jāapņem visa pasaule. Svētība ietvers visu lielo un nelaimīgo cilvēces ģimeni, kuru plosa grēks. Es vēlos to visu atkal savākt vienkopus caur Ābrama pēcnācējiem.*

Radīšanas grāmatas 12. nodaļa ietver trīs solījumus. Pirmais no tiem saistās ar zemi: *Es došu tev šo zemi. Ej uz šo zemi, lai es varētu tevi darīt par lielu tautu.* Vispirms tiek solīta zeme, jo, ja kādam nav zemes, tas nevar kļūt par tautu. Bez zemes var kļūt vienīgi par ieceļotāju vai pat par ko sliktāku. Bet, lai kļūtu par tautu, jums ir jābūt dzimtenei. Tāpēc *es došu tev Kanāna zemi, kas jau agrāk bija lemta Šēmam.*

Nākošais: *Es darīšu lielu tavu vārdu.* Bet „vārds“ ebreju valodā ir ne tikai „šēms“, tas var nozīmēt arī „dinastiju“, politiski ietekmīgu personu un varu. Tāpēc sacīto varētu saprast šādi: *Es esmu gāzis tirānus, un tagad, pazemīgais un uzticīgais Ābram, es vēlos dot tev paliekošu mantojumu, dinamisku dinastiju, caur kuru es svētīšu pasauli.* Un tas jau ir trešais solījums. Vispirms zeme, kur vairošies tauta; pēc tam vārds, lai iemantotu valstību; un beigās – svētība visai pasaulei.

Līdz ar to Dievs *Radīšanas grāmatas* 12. nodaļā ir vienlaikus atklājis mums arī mūsu nodarbību plānu šīs nedēļas atlikušajām trīs dienām. Jo kad, galu galā, Dievs dod Abrahamam atvasei zemi, lai tā kļūtu par tautu? Ar nākošo derību, kas ir Mozus derība. Un kad Dievs piepilda savu solījumu darīt lielu viņa vārdu, dot lielu dinastiju un valstību? Ar Dāvida derību. Bet kad Dievs, visbeidzot, piepilda solījumu dot Abrahamam caur viņa pēcnācējiem tik lielu svētību, ka visas tautas un visas ģimenes uz zemes tiktu svētītas? Ar jauno derību un Jēzu Kristu. Un kas ir rakstīts Jaunās Derības pirmajā pantā? „Jēzus Kristus, Dāvida dēla, Abrahamam dēla ciltsgrāmata.“

Tagad jūs varējāt pārliecināties, ka Dievs savu solījumu Ābramam bija iecerējis izpildīt caur Kristu. Un vēl diezgan interesants, manuprāt, ir fakts, ka nākošajās desmit nodaļās Dievs dod trīs zvērestus. Viņš dod trīs zvērestus un noslēdz trīs derības ar Ābramu. Tā kā neesat Bībeles pētnieki, jūs varat to arī nezināt, bet par trīs lietām nākošajās desmit nodaļās Dievs dod Ābramam zvērestu. Tādējādi Dievs vēl pastiprina katru no šiem trīs solījumiem atsevišķi.

Ja es sacītu: „Es apsolu jums visiem dot pa miljonam dolāru“, jūs droši vien sēdētu man pretim un domātu: „Kādi skaisti meli!“ Bet, ja es sacītu: „Zvēru pie Dieva, ka to izdarīšu, un manu solījumu vēl ar savu parakstu tūlīt apliecinās arī otrs cilvēks, kura vārds ir Donalds Tramps“, un ja es vēl arī izdalītu čekus, iespējams, ka tad gan jūs tos tomēr tik vieglu roku no kabatas neizsviestu. Jūs tos nepamestu vis, kur pagadās, jo šāda veida zvērests pastiprina dotā vārda nozīmi, ja tas netiek nopietni uztverts. Dievs Ābramam ir devis trīs solījumus: par zemi un tautu, par valstību un vārdu un par svētību vispasaules ģimenei.

DIEVS PASTIPRINA SOLĪJUMUS AR ZVĒRESTIEM UN DERĪBĀM

Tātad, *Radīšanas grāmatas* 15. nodaļā Dievs savu solījumu par zemi, kas tiek dots dzīvnieku upurēšanas laikā, pastiprina ar zvērestu. Arī *Radīšanas grāmatas* 17. nodaļā Viņš pievieno zvērestu solījumam par vārdu un godu. Dievs Ābramam saka: „No tevis celsies ķēniņi“, un tajā laikā Viņš nomaina Ābrama vārdu uz vārdu Abrahams. Visbeidzot, *Radīšanas grāmatas* 22. nodaļā, pēc tam, kad Abrahams bija izrādījis paklausību un bija gatavs upurēt savu dēlu Īzāku, Dievs pievieno zvērestu savam trešajam solījumam un saka: „Tavos pēcnācējos tiks svētītas visas zemes tautas!“ Tā darbojas Dievs. Viņš it kā visu izklāj, bet dara to noslēpumainā veidā, tā, ka mūsu acīm šī godība atklājas tikai pestīšanas vēstures gaitā.

Bet tagad atkāpsimies nedaudz atpakaļ un pavērosim, kā Dievs rīkojas. Mēs gandrīz vai būtu gatavi atviegloti uzelpot un teikt, ka nu beidzot vismaz Dievs, tā vietā, lai atkal noslaucītu kādus no zemes virsas, ir nolēmis no jauna iekarot šo pasauli sev un savai ģimenei. Un vislabākā vieta, kur doties, protams, ir kaldēju Ūra – tur arī Ābrams dzīvoja. Tā bija īsta senās pasaules Lasvegasa, pazīstama ar mežonīgu, bet ļoti pārticīgu kultūru. Un, tā kā Ābrams, galu galā, bija bagāts vīrs, jums varētu likties, ka nu beidzot Dievam ir izdevies kaut ko labu uzsākt. Viņš dosies uz ļoti bagātu un varenu pilsētu, uzmeklēs tur ļoti bagātu un varenu vīru un tam sacīs: „Paņem kādus ieročus un paņem naudu, un iznāc ārā ar savu bagātību un ieročiem – mēs iesim iekarot šo pasauli. Mēs nedomājam to atdot kaut kādiem tur Nimrodiem. Mēs to paņemsim sev.“

Taču Dievs tā nedarīja. Viņš Ābramam kaldēju Ūrā, šajā Lasvegasā, saka: *Atstāj, atstāj šo bagāto, vareno pilsētu un dodies uz zemi, kur tu vēl nekad neesi bijis. Atstāj visu savu ģimeni, visus savus laukus un nekustamo īpašumu.* Sāraja skatās uz Ābramu, kuram jau rit septītais gadu desmits, un domā: „Kad mēs vienreiz varēsim kaut kur

iekārtoties uz palikšanu? Vai tu esi dabūjis kādu labu darbu?“ Bet Dievs saka: *Es tevi svētīšu, kad būsi atstājis savu dzimto zemi, savu ģimeni un radus un aizgājis uz vietu, kur tu vēl nekad neesi bijis un kur dzīvo visi šie perversie ārzemnieki, šie dzīvie pīšļi.* Diezgan skarba gan izklausās šāda svētība!

Un kas notiek tālāk? Sāksim ar to, ka Ābrams paklausa. Kāda neiedomājama ticība! Viņš tur ierodas un, ļoti iespējams, domā: „Lai nu nāk Dieva svētība!“ Un ko dara Dievs? Vai Viņš saka: „Jā, tagad ir pienācis laiks izmantot visu šo bagātību, tavus ieročus un arī tavu gudrību, tad nu iesim iekarot šo zemi“? Nekā tamlīdzīga! Viņš tūlīt pat sūta badu. Un visā zemē valda bads. Ābramam nākas atstāt Kanānu un aizceļot uz Ēģipti, citu tālu zemi ar ne mazāk perversu kultūru.

Tur viņš gandrīz zaudē dzīvību, un, galu galā, pazaudē arī savu sievu, jo guļ kā paklājs. Jūs jau zināt, ko viņš saka. „Tā ir mana mēsa“. Un viņa arī ir kā pusmēsa, taču Ābrams zina, ko viņš dara. Bet Dievs ir iecietīgs un atdod Ābramam Sāraju, sūtīt faraona namam sērgas. Notikumi risinās gandrīz vai kā izceļošanas laikos, tikai gadsimtus agrāk. Pēc tam, kad faraons bija paņēmis Ābrama sievu Sāraju, Dievs sūtīja faraona namam slimības. Un faraons atdod Ābramam sievu. Tā nu viņi abi atstāj Ēģipti, kļuvuši jau daudz bagātāki. Sārajas dēļ faraons izturējās labi arī pret Ābramu un uzdāvināja viņam aitas, vērsi un ēzeļus, kalpus un kalpones, ēzeļmātītes un kamieļus.

Citiem vārdiem, Ābrams atgriežas no Ēģiptes, kļuvis bagātāks. Viņš varētu sacīt: *Nu man beidzot ir lieli ganāmpulki, daudz kalpu un vergu, un vēl daudz kā cita. Nu es esmu gatavs izšķirošajai kaujai.* Bet kas notiek, kad viņš ierodas? Ieskatieties *Radīšanas grāmatas* 13. nodaļā. Tiklīdz viņi atgriežas apsolītajā zemē (Ābramam tajā laikā jau, visticamāk, ir tuvu astoņdesmit gadiem), vecajam vīram, šķiet, vairs negribētos sacīt ko citu, kā vienīgi šādus vai līdzīgus vārdus: *Dievs, es kļūstu par vecu vīru, dod man atpūtu.* Dzimtas naidis liek sevi manīt, un Ābrama brālēns Lats vēlas sašķelt ģimeni. Viņš apgalvo, ka visiem nebūšot pietiekami daudz zemes.

Tad nu Ābrams, būdams pieklājīgs un dievbijīgs vecs vīrs, saka: „Labi, skaties, šeit vēl ir zeme un arī tur vēl ir zeme. Kādu zemi tu sev vēlies?“ Lats paskatās uz neauglīgo zemes strēķi, tad paskatās uz auglīgās zemes plašumiem un atbild: „Nu labi, ja jau tu tik ļoti gribi, tad es paņemšu auglīgo zemi.“ Un tā viņš arī, sev par nelaimi, izdara, jo beigās izrādīsies, ka tās ir zemes, kuras mēs šodien pazīstam ar nosaukumiem Sodoma un Gomora. Tā nu Lats, kas bija viens no dažiem ģimenes locekļiem, viens no nedaudzajiem radniekiem, kas gāja kopā ar Ābramu, atdalās no viņa, paņēmis sev vislabāko zemi. Kāda klaja nepateicība! Ar sava tēvoča Ābrama palīdzību ticis tik tālu, lai varētu saņemt Dieva svētību, šis mazais žurkulēns tagad nostāda viņu šādā situācijā! Tas nāks pār viņu atpakaļ!

Bet Ābrams domā: „Kas zina, varbūt arī Lats jau no paša sākuma nemaz nebija iekļauts Dieva plānā. Labi, Dievs, bet, kam jānotiek tālāk?“ Un tad pēkšņi apsolītā zeme kļūst par vienu lielu kaujas lauku. Pieci valdnieki ar saviem karapulkiem uzsāk karu pret četriem valdniekiem un viņu karapulkiem. Ābrams iznāk ārā un vienkārši noskatās šajā slaktiņā. Tur ir daudz ļaužu, jo uz lauka cīnās deviņu vadoņu pulki,

turklāt tajos laikos kaujās piedalījās visi un kāva viens otru ar zobeniem. Droši vien Ābrams nodomāja: „Labi vien ir, cerams, ka viņi izkaus viens otru. Tas patiesībā ir lieliski.“

Bet tad viņu aizsniedz ziņa, ka Lats ir sagūstīts. Es varbūt Ābrama vietā būtu sacījis: „Tā viņam, netūrelim, ir laba mācība! Viņš paņēma manas labākās zemes, atstājot man vien neauglīgas augstienes.“ Bet Ābrams ir taisnīgs vīrs un tā pret savu radnieku neizturēsies. Kāda ir Ābrama pirmā reakcija, uzzinot šos jaunumus? Viņš liek sapulcināt 318 mājās apmācītus kareivjus un pa nakti doties negaidītā uzbrukumā tā valdnieka karavīriem, kas sagūstījuši Latu. Ābrams atbrīvo Latu un visu viņa ģimeni, kas bija sagūstīta līdz ar viņu, un tad liek saviem karavīriem doties atpakaļ uz apsolīto zemi.

Varētu domāt, ka nu tagad, kad Ābrams būs ieguvis tik lielu laupījumu no visu šo vadoņu karapulkiem un uzveicis iekarotājus, neviens vairs neapstrīdēs, ka viņam pienākas augstākā vara. Viņam vajadzētu atgriezties no kaujas lauka ar vārdiem: *Lūk, es esmu kalna kungs. Vieni vadoņi izkāva otru vadoņus, un es izkāvu tos, kas no pirmajiem vēl bija palikuši, tādēļ esmu lielākais no lielajiem. Klanieties nu man, visi ļaudis!* Taču Ābrams tā nerīkojas. Atgriezies no kaujas, Ābrams uzmeklē kādu vīru, vārdā Melhizedeks, krietnuma un taisnīguma paraugu, kurš valda Šālēmā, pilsētā, kuras nosaukums vēlāk tika pārveidots par Jeruzalemi. Ābrams, tāpat, aiziet uz Jeruzalemi, lai satiktu Melhizedeku, un parāda viņam godu, nomaksājot 10. tiesu no visa sava kara laupījuma. Es gribēju uzsvērt, ka viņš pat nespēja paturēt vienīgi sev visas gūtās bagātības un ieročus. Viņš to visu labāk atdod projām. Tas parāda, ka šim cilvēkam pirmajā vietā bija ticība. Bet, palūkojies, Kungs, uz savu kalpu, kurš jau pieder pie taviem vecākās paaudzes pilsoņiem, viņš nevar gaidīt mūžīgi! Un, ja nu tu vēlies viņu svētīt, tad ķersimies šim darbam klāt, vai ne?

ĀBRAMS LŪDZ ATVASI

Visbeidzot, *Radīšanas grāmatas* 15. nodaļā, arī Ābrama ticība sāk mazliet aizlūzt: „Pēc visa tā Ābramam redzējumā nāca Kunga vārds: ‚Nebīsties, Ābram, es – tavs vairogs, tava alga jo liela!‘ Un Ābrams teica: ‚Kungs Dievs! Ko tu man dosi?! Es esmu bez bērniem, un manu īpašumu mantos damaskietis Eliezers!‘ Ābrams teica: ‚Redzi! Tu man neesi devis pēcnācēju, un, redzi, manā namā dzimis vergs nu būs mans mantinieks!‘ Un, redzi, Kunga vārds viņam: ‚Šis nebūs tavs mantinieks, bet gan tas, kas no tevis paša nācis, – tas būs tavs mantinieks!‘“ Tā Kungs viņam apsola.

Tagad nu Ābramam bija jāklūst kā vienam no evaņģēlijos aprakstītajiem cilvēkiem, kas reiz sacīja: „Kungs, es ticu! Palīdz manai neticībai!“ *Radīšanas grāmatas* 15. nodaļas 6. pantā ir sacīts: „Un viņš [Ābrams] ticēja Kungam, un tas tika pieskaitīts viņam par taisnību.“ Un tomēr jūs varat vērot, ka Ābrams arī vēl tā kā mazliet šaubās un brīnās. Tad nu Dievs savu solījumu vēl pastiprina ar zvērestu, kuru Viņš dod upura rituāla laikā. Ābrams nokauj šos dzīvniekus, pāršķeļ tos uz pusēm, un tad pēkšņi

Dievs liek, lai Ābramu pārņemtu dziļš miegs. Miegā Ābrams redz Dieva vīziju, kas iziet caur upurdzīvnieku gaļas gabaliem un dzird kāda sena zvēresta vārdus: „Lai mani pārplēš uz pusēm kā šos dzīvniekus, ja es tev tagad neizpildīšu savu derības solījumu.“ Bet solījums un derības zvērests ir... Ak, nē, labāk es to pateikšu mazliet savādāk. Ābrams pamostas no miega, aiziet pie Sārajas un saka: „Mīļumiņ, man ir kāda laba ziņa un arī kāda slikta ziņa.“ Kāda ir labā ziņa? „Redzi, Dievs tagad ir zvērējis dot mūsu pēcnācējiem šo zemi.“ Lieliski! Un kāda ir slikta ziņa? „Redzi, turpmākos trīs vai četrus gadu simtus visi mūsu pēcnācēji būs vergi svešā zemē.“

Ja jau Dievs gatavojas dot tādu svētību, tad lieki būtu gausties un sacīt: „Nāc, Dievs, un dod man vienreiz no tā visa atpūtu!“ Tad nu Ābrams, visticamāk, pastaigājās šurpu turpu un, domās iegrimis, prātoja: „Ko gan es tik slikti un nepareizi daru?“ Un, gluži kā Bendžaminam Franklinam, arī viņam, šķiet, radās doma: „Dievs palīdz tiem, kas palīdz paši sev.“ Dievam taču nav citu roku kā vien mūsējās. Tāpēc *Radīšanas grāmatas* 16. nodaļā sākas saruna par to, ka Sāraja ir jau gados veca sieviete, gluži tāpat kā Abrahams. Taču starpība ir tā, ka viņš var, bet viņa nevar. Sārajai gan ir ēģiptiešu kalpone Hāgere, kas nemaz nav peļama. Un Sāraja sacīja: „Ej taču pie manas kalpones, varbūt es varu dabūt bērnu no viņas.“ Bet tas nu gan vairs nav tas, ko Dievs bija solījis. Ābrams jau varētu aizbildināties: „Tu teici, ka tas būs mans dzimums un mans dēls.“ Jā, tīri burtiskā nozīmē arī varētu izskatīties, ka likums ir Ābrama pusē, taču ir vēl kāda nianse. Tā rīkoties liedz laulības derība, kuru Dievs atklāja cilvēces radīšanas laikā. Šī derība paredz, ka laulību veido viens vīrietis un viena sieviete. Tāpēc Ābrama kritiens nemaz nav tik mazs. Viņš ir kļuvis par divu sievu vīru un sagājis ar konkubīni. Ābrama paļāvība uz Kungu ir mazinājusies, tās vietā tagad nākusi ēģiptiešu konkubīne. Drīz vien Ābramu skars lielas laika problēmas, kas jau ir ceļā pie viņa.

Taču Ābrams vēl joprojām domā, ka Dievs palīdz tiem, kas palīdz paši sev. Viņi izrīkojās ar Sāraju, kā bija runājuši, un rezultātā audzināja bērnu, kuru nosauca par Ismaēlu un kas kļuva par arābu tautu tēvu. Izraēlieši un arābi rīkojas kā brāļi, vai tā nav? Brāļi, kas ķeras viens otram pie rīkles! Neviens tā neplēšas kā brāļi, vai ne? Brāļu ķildas vienmēr ir vislielākās. Vēsture vēl nebūtu nekas, salīdzinot ar ienaidu starp ģimenēm, kas tagad jau gadsimtiem ilgi tiek rakstīts ar lielajiem burtiem. Ābrams droši vien būs pieļāvis kādu nelielu kļūdu. No Svēto Rakstu lappusēm staro cieņa pret senčiem, un tāpēc arī tur nav iespējams tik ātri atrast tādus kliezošus apgalvojumus kā „tu grēkoji“. Taču, redzot, kā viņš audzina Ismaēlu, diez vai kāds izraēlietis spēs nodomāt ko citu, kā vienīgi: „Labāk viņš to nebūtu darījis.“ Abrahams turpretī domā: „Turpini mani svētīt! Varbūt tev vajadzīga mana palīdzība, lai kaut ko uzsāktu?“ Ar to viņš neskopojas.

Un kas notiek? Hāgere dzemdē Ābramam dēlu, un Ābrams nosauc savu dēlu par Ismaēlu. Viņš bija 86 gadus vecs, kad Hāgere dzemdēja viņa dēlu, un tad pēkšņi *Radīšanas grāmatas* 17. nodaļā viņam jau ir 99 gadi, tātad, darbība risinās 13 gadus vēlāk. Tagad Ābramam atkal parādās Dievs un dod viņam otro solījumu, kas pastiprināts ar zvērestu par vārdu un valdniekiem. Mēs redzam, ka Dievs šajā

parādīšanās reizē arī izmaina Ābrama vārdu uz Abrahamu. Vai spējat iedomāties, kādu apmulsumu tas Abrahamam sagādāja? Jau vārds „Ābrams“ nozīmēja „cildenais tēvs“. Šim cilvēkam, kuram nebija bērnu, nācās staigāt apkārt ar vārdu „cildenais tēvs“, un cilvēki vienmēr par viņu nodomāja: „Nabaga cilvēks!“ Un nu pēkšņi Dievs saka: „Ābram, es vēlos mainīt tavu vārdu.“ Ābrams iedomājas: „Cik labi, beidzot man būs cits vārds.“ Un tad Dieva pasaka: „Es tevi nosaukšu par Abrahamu“. Bet vārds „Abrahams“ nozīmē „liela cilvēku pūļa tēvs“.

Kā lai šādu joku saprot? Tad Dievs nomaina arī Sārajas vārdu uz vārdu „Sāra“, kurš līdzīgi nozīmē „karaliene māte“. Nu jau Viņš tos abus, pārbaudīdams viņu ticību, ir padarījis turpat vai par izsmiekla objektu. Tā vien gribētos sacīt – ja jau tāda ir svētība, kāds gan tad vēl nebūtu lāsts! Taču, kad Dievs mūs svētī, vai gan tas nenotiek pa Viņa paša izvēlētiem ceļiem, pārbaudot mūsu pacietību un darot mūs stiprākus caur pārdzīvojumiem un likstām? Jā, tas ir tieši tā.

Un ko nu Abrahams dara? 17. pantā lasām, ka viņš krita uz sava vaiga un smējās, sakot: „Vai lai simts gadu vecam vēl dzimst bērni, un vai lai Sāra vēl dzemdē – deviņdesmit gadu veca?!“ *Kungs, tu taču zini, ka manas sievas ķermeņa krokas nav radušās gluži tādēļ, ka viņa mīlētu pārmērīgi ilgi mazgāties dušā. Viņa ir kā žāvēta plūme. Viņai nebūs bērna!* Vēl Abrahams piebilda: „Kaut tik Ismaēls paliktu tavā priekšā!“ *Dod mums visiem atpūtu, Kungs. Skaties, Dievs, tu vari ņemt šo bērnu un izmantot viņu savām vajadzībām. Viņš taču arī ir mans pēcnācējs.*

„Bet Sāra, tava sieva, dzemdēs tev dēlu, un tu nosauksi viņu vārdā Īzaks“, *kas nozīmē „smieklis“, jo tu smējies! Es tev vēl sagādāšu smieklus! Es noslēgšu ar viņu derību, iekļaujot viņu manā ģimenē. Tā būs mūžīga derība un saistīs arī visus viņa pēcnācējus.* Tā kā Abrahams bija sacījis, „kaut tik Ismaēls paliktu tavā priekšā“, Dievs atbild arī uz to, dodot Ismaēlam sekundāru svētību.

OTRĀ DERĪBA AR ABRAHAMU

Šī nu ir brīnišķīga ziņa, tiešām apbrīnojami jaunumi. Jauna derība! Abrahams jau nāk atpakaļ. Šoreiz viņš neiet pie savas sievas, bet, ja jūs to spējat iztēloties, dodas tikties ar visiem savas cilts ļaudīm, visiem šiem daudzajiem kalpotājiem, kas no savām teltīm iznāk cilts vadonim pretī. Viņš atnāk pie savas cilts ļaudīm un pārļaiž skatienu visapkārt. Šeit ir daudz ļaužu, jo Abrahams ir cilts vadonis, un viņam ir simtiem mājkalpotāju. Kad viņš atnāk, visu acis ir pievērstas viņam vienam. *Man ir kāda laba vēsts un arī kāda slikta vēsts. Kāda ir labā vēsts? Labā vēsts, lūk, ir tāda, ka Dievs ir atjaunojis savu solījumu ar zvērestu, apsolot man ne tikai zemi un tautu, bet valstību – impēriju. Lieliski! Brīnumjauki, brīnumjauki! Un kāda ir sliktā ziņa? Kādēļ tev rokā tas nazis, Abraham?*

Nu Abrahamam tūlīt jāizskaidro, ka šīs jaunās derības zīme būs apgraizīšana. Un tā nav domāta tikai viņam vienam, gluži otrādi, tā ir domāta arī visiem klātesošajiem vīriem. *Ko tas nozīmē? Es sacīju – jums visiem. Mazliet skaļāk, lūdzu! Apgraizīšana*

vajadzīga jums visiem! Tagad nu gan Abrahama cilts ļaudīm bija pienākusi vislielākā lojalitātes pārbaude! Viņi, jau pieauguši būdami, bija jāapgraiza. Es nu gan nestādos priekšā, kā viņš spēja panākt no saviem ļaudīm tik lielu lojalitāti, lai visi šie pieaugušie cilvēki piekristu, ka viņus apgraizīs, bet acīmredzot kaut kā viņam tas bija izdevies. Jā, neko neteiksi, diezgan smaga svētība! Tātad, mēs šeit runājām par apgraizīšanu kā Abrahama derības zīmi. Un pati derība tika noslēgta ar deviņdesmit deviņus gadus vecu vīru laikā, kad viņam vēl tikai pēc gada bija jāklūst par tēvu dēlam no savas sievas Sāras. Bet dosim taču viņam arī kādu laiku atgūties pēc šīs operācijas. Es gribēju sacīt, parunāsim par ticību.

Dievs it kā paņēma vīru, kas jau ir bagāts un varens, un saka: „Es tevi padarīšu patiesi bagātu un varenu.“ „Brīnišķīgi, tad sāksim arī!“ „Labi. Vispirms es tevi padarīšu nabagu – būs bads, dzimtas naidis, izveidosies liela plaisa arī starp tevi un Hāgeri.“ Un tad pēkšņi Abrahama dzīvē ienāk dramatisms, nevis svētība. Tad nu jūs varat iedomāties, kā šis deviņdesmit deviņus gadus vecais vīrs lēni un ar sāpēm nometas ceļos un uzsāk lūgties: „Kungs, vai tu jau esi gatavs mani svētīt?“ Un Dievs atbild: „Savā ziņā.“ Un tad pēkšņi 18. un 19. nodaļā Dievs, šķiet, aicina Abrahamu uz kaulēšanas sabiedrības labā, jo ir pakļūdušas baumas, ka... Bet nesteigsimies laikam priekšā! Pirms mēs vēl nonākam līdz 18. un 19. nodaļai, mums ir jāredz, kā atnācēji no Debesīm ierodas pie Abrahama. Arī viņiem ir kāda laba ziņa un kāda slikta ziņa. Labā ziņa ir tā, ka ap šo pašu laiku pēc gada Sārai būs bērns. Sāra, kas atrodas teltī, pa šķirbu lūrēdama, šo sarunu noklausās. Viņa sāk smieties. Atnācēji Sārai aizrāda, ka viņa ir smējusies. Taču viņa tiem atbild: „Nē, es nesmejot. Dievs, amen! Slava Dievam!“ Tomēr viņa bija smējusies, tāpēc arī dēla vārds būs Īzaks, kas nozīmē „smieklis“.

SODOMAS UN GOMORAS IZNĪCINĀŠANA

Un tad pēkšņi tiek pastāstīta arī slikta vēsts: *Sodoma un Gomora, kur dzīvo tavs brālēns Lats, tiks iznīcinātas, jo viņu izvirtība un ļaunums jau aizsniedz visaugstākās Debesis, un Dievs ir galīgi apmulsis, kaut ko tik riebīgu redzot.* Tad Abrahams saka: „Ak, nē!“ Un kopš šī brīža viņš pēkšņi sāk lūgt Dievu. Viņš saka: „Klausies, ja Sodomas un Gomoras pilsētās tomēr atrastos 40 taisnīgi vīri, vai tu vari apsolīt, ka tad šīs pilsētas neiznīcināsi?“ „Jā gan, četrdesmit taisnīgo dēļ es pilsētu neiznīcināšu.“ Bet Abrahams mēģina Kungu pierunāt tālāk: „Un kā būtu, ja tur atrastos trīsdesmit?“ – „Nu labi,“ saka Dievs, „arī trīsdesmit taisnīgo dēļ es neiznīcināšu.“ – „Bet divdesmit piecu?“ – „Labi, lai būtu divdesmit pieci.“ – „Divdesmit?“ – „Labi, lai ir divdesmit.“ – „Piecpadsmit, desmit?“ – „Labi, desmit. Es neiznīcināšu pilsētu, ja tajā būs desmit taisnīgo.“ Abrahams droši vien nodomāja: „Tur jau kādu laiku tagad ir dzīvojis Lats. Viņam bijis pietiekami daudz laika, lai pievērstu ticībai pagānus, vismaz kādus no tiem.“ Taču pilsētās neatradās pat desmit taisnīgo.

Patiesībā Lata sieva un viņa abas meitas arī nemaz nebija tik ļoti taisnīgas. Viņas jau bija saderinātas diviem nekrietniem cilvēkiem, Sodomas pilsoņiem. No šejienes viss stāsts sāk kļūt arvien dramatiskāks. Abrahamam ir jānoskatās, kā Latam, viņa sievai un abām meitām tiek pavēlēts atstāt pilsētu tieši pirms tās iznīcināšanas. Viņi nedrīkst pat atskatīties atpakaļ, jo citādi var tikt iznīcināti. Vai varat iedomāties, kā jutās nabaga Abrahams, kad pēc visiem šiem raibajiem notikumiem viņa dzīvē neizdevās arī mēģinājumi izglābt abas pilsētas?...

Bet tagad viņš jums parādīs kaut ko līdzīgu ģimenes fotogrāfijām. *Šis ir mans brālēns Lats, jūs jau zināt šo nelieti, kas paņēma visu manu labāko aramzemi. Šeit viņš tik tikko paglābies no drošas nāves. Un šeit ir viņa sieva. Jūs skatāties... Kur tad tā sieva ir? Jā, redziet, jūs varētu arī sacīt, ka viņa šajā ļaužu kopienā ir tikai stabs. Dievs viņu, tā teikt, sasālīja. (Šausmīgi skan, atvainojos!). Un tās jau ir abas Lata meitas, kas izbēga no postījumu zonas kopā ar Latu, lai pēc tam aizbēgtu uz alām. Viņas laikam domāja, ka visa pasaule iet bojā. Un ko tad viņas darīja? Viņas piedzirdīja savu tētuku un veica incestu. Tad Abrahams rāda bērnu bildītes: Un šie tad ir abi Lata bērni: Amons un Moābs. Te nu ikvienam Izraēļa tautas pārstāvim visā vēsturē gribēsies iekliegties: *Taču nē! Vai tiešām šeit jameklē amoniešu un moābiešu, šo Vecās Derības nacistu, izcelsme, kuriem nebija cita mērķa, kā iznīcināt jūdus, kad vien viņi to spēja? Abu Lata meitu veiktā incesta augļi...* Kas par ģimenes portretu! Kāda kauna galerija! Iedomājieties, kā būtu, ja jūs būtu viens no eņģeļiem, kas šādā brīdī noraugās lejā no Debesīm uz nabaga Abrahamu, kurš, pacēlis acis uz Dievu, saka: *Es biju domājis, ka tu nostāsies viņa pusē. Kas gan ar šīm svētībām mums tagad notiek? Kad tās īstās svētības sāksies?**

ĪZAKA PIEDZIMŠANA

Bet mēs ejam tālāk. Beidzot tomēr Dievs sāk atvērt kādu mazu debesu lodziņu, lai izlietu savas svētības. Sārai piedzimst Īzaks. Beidzot šis svētais brīnums notiek. Īzaks ir dzimis. Vai jūs varat iedomāties tādu mīlestības un prieka pārpilnību? Vai maz manā dzimtajā angļu valodā ir vārdi, ar kuriem būtu iespējams izteikt visu šo emociju gammu, gandrīz vai ekstāzi, kādu varēja izjust abi vecāki, turot rokās bērnu, kuru tie bija gaidījuši veselu gadsimtu? Kāda svētlaipe, kāda saskaņa pēkšņi bija ienākusi viņu mājās! Vai tā nav? Bet nav vis! Bērns sašķeļ visu ģimeni divās noietnēs. Trīs gadu laikā jau ir samilzis pamatīgs dzimtas naidis. Hāģeres zēns Ismaēls to vien gribētu kā Īzaku piekaut. Sāra saka: „Tagad, kad man ir dēls, tev jāizliek šie abi no mūsu mājām. Šis verdzenes zēns jau nu gan nebūs manam zēnam līdzmantinieks. Izsvied viņus!“ Abrahams staigā un domā: „Ak, ko lai es, nabaga vīrs, iesāku?“ Dievs atbild: „Dari, kā viņa tev saka, divu sievu vīrs!“

Tad nu viņš arī rīkojas. Abrahams izliek kalponi ar dēlu no mājām. Tagad viss, kas viņam palicis, ir Sāra un Īzaks. Un tad Sāra ieslīgst pārdomās: „Es kādreiz biju gaidījusi un cerējusi, ka tu šeit iekārtosies uz dzīvi un tev būs darbs. Nu mums beidzot

pienāktos savās vecumdienās mest visu pie malas un atpūsties. Tikai ar ko? Ar šo vienu mazo zīdaini... Tagad mums, tādiem simtgadniekiem, būs jāauklē šis bērns, jāmaina viņa autiņi un jātiek galā vēl ar visiem pārējiem pienākumiem. Tas nu gan īpaši neatgādina kaut ko tādu, ko mēs varētu nosaukt par svētību, vai ne?

PRASĪBA UPURĒT ĪZAKU

Bet tad seko vēl nedzirdēts ultimāts. Īzaks tajā laikā varēja būt padsmitgadnieks. Notikumu apraksts liek domāt, ka Īzakam vairs nebūs bijuši tikai kādi septiņi vai astoņi gadi, bet, visticamāk, trīspadsmit vai četrpadsmit gadi un varbūt pat vairāk. Kādu rītu Abrahams pieceļas un domā: *Nu gan es beidzot varēšu pietuvoties krastam, lai uzsāktu mierīgāku dzīvi. Tagad pār mani var nākt tas svētību lietus. Es varu būt drošs, ka pie manis jau ir ceļā visas labās lietas, un ‚labie laiki‘ tiešām nāk.* Un tad Dievs 22. nodaļas 1. pantā atnāk pie Abrahama un viņam saka: „Abraham, tas esmu es. Ņem savu dēlu un upurē viņu.“

Ja nu tas bija viss, ko Dievs pateica, tad es vismaz zinu, kā es Abrahama vietā būtu rīkojies: *Ak, Ismaēl, panāc šurp!* Es būtu izsūtījis vai veselu karavānu, lai izsekotu un notvertu Ismaēlu. Es sacītu: „Dievs ir devis ļoti lielu un svētu uzdevumu, kas mums jāizpilda.“ Taču ne jau to Dievs bija sacījis, kad Viņš teica: „Ņem nu savu dēlu, savu vienīgo, kuru tu mīli, – Īzaku, ej uz Morijas zemi un upurē viņu tur kā sadedzināmo upuri uz kalna, kur es tev teikšu!“ Jūs varbūt domājāt, ka viņam jau arī agrāk bija grūta dzīve. Kādas pupu mizas! Toreiz viņš dzīvoja kā pa taukiem. Bet šobrīd viņam priekšā stāv pats smagākais.

Tā nu Abrahams tajā rītā piecēlās agri. Tā varbūt daži domā, bet patiesībā viņš visu nakti nebija gulējis. „[Viņš] apsegloja ēzeli, paņēma sev līdzī divus puīšus, savu dēlu Īzaku, sacirta sadedzināmajam upurim malku, cēlās un gāja uz to vietu, par kuru Dievs viņam teica. Trešajā dienā Abrahams pacēla savas acis un iztālēm ieraudzīja to vietu. Un Abrahams teica saviem puīšiem: ‚Palieciet ar ēzeli šeit, bet mēs ar zēnu iesim uz turieni, pielūgsim Dievu un tad atgriezīsimies pie jums.‘“ Atgriezīsimies pie jums... Šeit mēs redzam ticības pēdas. *Es nezinu, kā, bet zinu, ka Dievs atvedīs šo puiku atpakaļ.* „Un Abrahams ņēma upurmalku, uzkrāva savam dēlam Īzakam, pats ņēma uguni un nazi, un viņi gāja abi kopā. Un Īzaks teica savam tēvam Abrahamam: ‚Mans tēvs!‘ – un viņš teica: ‚Es te, man dēls!‘ – un tas sacīja: ‚Re, uguns un malka, bet kur ir jērs sadedzināmajam upurim?‘

„Abrahams teica: ‚Jahve jarea‘ – ‚Dievs pats sev sagādās jēru sadedzināmajam upurim, mans dēls.‘ Un tā viņi gāja abi kopā. Un viņi nonāca tai vietā, par kuru Dievs viņam bija teicis, un Abrahams tur uzcēla altāri, sakārtoja malku, sasēja savu dēlu Īzaku un nolika viņu uz altāra virs malkas. Abrahams izstiepa savu roku un ņēma nazi, lai nokautu savu dēlu.“ Vai spējat kaut ko tādu iedomāties? Vai maz spējat noticēt tam, ko lasāt? Ko gan Dievs no šī cilvēka ir prasījis?! „Abrahams izstiepa savu roku un ņēma nazi, lai nokautu savu dēlu.“ Un, kad viņš jau bija gatavs to

izdarīt, Kunga eņģelis sauca uz viņu no debesīm: „Abraham, Abraham“, un viņš atbildēja (tik ātri, cik vien ātri kāds pasaules vēsturē atbildējis): „Es te!“ „Un tas teica: „Neizstiep savu roku pret zēnu un nedari viņam neko (varu derēt, ka viņš izdvesa tik atvieglotu nopūtu, kādas otras vēsturē nav bijis), jo tagad es zinu, ka tu bīsties Dieva un neesi manis dēļ taupījis savu vienīgo dēlu!“

Abrahams pacēla savas acis, paskatījās, un redzi – aiz muguras krūmos ar ragiem aizķēries auns, un Abrahams gāja, paņēma aunu un upurēja to par sadedzināmo upuri sava dēla vietā“ (droši vien tas bija vissteidzīgākais upuris, kāds jebkad bijis). Tad viņš, visticamāk, aiz prieka un atvieglotu sirdi nesās kā bulta lejā no kalna. Tālāk ir sacīts, ka „to vietu Abrahams nosauca vārdā „Kungs gādās“; par to vēl šodien saka: „Kunga kalnā tiks gādāts!“

Vai jūs zināt, kur atrodas Morija kalns? Par to ir vairāk pastāstīts *Otrās Hroniku grāmatas* 3. nodaļas 1. pantā, jo tā ir arī vieta, kur Solomons bija nolēmis uzcelt namu Kungam Jeruzalemē. Tas nebija kaut kur tuksnesī, bet gan pilsētas Šālēmas tuvumā. No *76. psalma* 3. panta redzam, ka Jeruzaleme Abrahama laikā vēl saucās Šālēma. Kādēļ pilsētas nosaukums tika izmainīts? Tādēļ, ka Jahve gatavojās tur gādāt – *jaera*. Šo *Jaera* apvienojot ar *Salem*, iesūstam Jeruzalemi. Viņš zināja, ka Dievs tur, Morija kalnā, gādās. Bet ko gādās? Namu Kungam, kuru Solomons uzcelt? Pat kaut ko vēl vairāk!

Mums tomēr nāksies nedaudz atkāpties atpakaļ un uzdot sev kādu jautājumu. Ar kādu Dievu mums šeit ir darīšana? Kāds Dievs vadīja Abrahama rokas? Es gribēju sacīt, ka šis Dievs apsolīja svētības, un tad Viņš deva vislielākās grūtības, kādas vien jūs varat iedomāties, kraujot tās vienu uz otras un darot Abrahamu arvien vājāku, nabagāku un bezspēcīgāku. Kādēļ? Kā Viņš tā varēja rīkoties? Ar kādu gan Dievu Abrahamam ir darīšana? Patiesībā tas ir tieši tas pats Dievs, ar kuru arī mums katru dienu ir darīšana. Jūs varat jautāt: „Kā Viņš vispār varēja kaut ko tādu pieprasīt, lai Abrahams paņem savu vienīgo mīļoto dēlu uz šo kalnu un tad viņu tur upurē?“ Un jūs varat arī atbildēt: „Bet Dievs tomēr Abrahamu no šīs rīcības atturēja.“

Es jums pastāstīšu, kā Viņš to varēja prasīt un ar kādu Dievu mums ir darīšana. Tas ir Dievs, kurš pēc 2000 gadiem aicināja savu vienīgo mīļoto Dēlu doties tieši uz to pašu kalnu grēdu (jo Kalvārija ir viens no pakalniem Morija kalnu grēdā), un viņa vienīgais, mīļotais Dēls uzkāpa šajā paugurā – tieši tā, kā Abrahams bija paredzējis, ka Dievs pats sagādās Dieva Jēru, kas noņem pasaules grēkus. Tikai šoreiz tas vairs nebija tēvs Abrahams, kas izklāja malku. Un tie vairs nebija arī tikai romiešu centurioni, kas uzlika krustu uz Viņa vienīgā mīļotā Dēla muguras. Šoreiz tika pacelts āmurs, un Viņa plaukstās iedzina naglas. Un nebija neviena eņģeļa, kas no debesīm sauktu: „Apstājieties, nedariet to! Tas ir mans Dēls, kuru jūs gribat nonāvēt!“

Auksts kā akmens bija debesu klusums, kad āmurs sita pa naglām, kas tika iedzītas Dieva mīļotā viendzimušā Dēla rokās un kājās un kad tika uzslīti krusti, kurā Viņš bija piesists un upurēts kā jērs par mūsu grēkiem. Ar kādu Dievu mums tagad ir darīšana? Ar Dievu, kurš mūs svētī tādā veidā, kādu pasaule nekad neatpazīs. Tas ir Dievs, kurš lika savam eņģelim saukt no debesīm uz Abrahamu *Radīšanas grāmatas*

22. nodaļas 15. pantā un tālāk, 16. pantā, sacīja: „es esmu pie sevis zvērējis“ (kas nozīmē „es zvēru pie Dieva“), „tāpēc, ka tu tā darīji un netaupīji savu dēlu, savu vienīgo, – tāpēc es tevi svētīt svētīšu un tavus pēcnācējus es vairošu“. Un tālāk Dievs vēl piebilst, ka Abrahama pēcnācējos tiks svētītas visas zemes tautas.

Dievs ir sacījis un zvērējis pie sevis, ka visa cilvēce tiks atkal pievērsta Viņam un cilvēki, kļūstot vienoti arī savā starpā, būs kā viena ģimene. Ja Viņš dod šādu zvērestu, tad vienlaicīgi tas nozīmē arī lāstu sev neizpildīšanas gadījumā. „Es zvēru“ nozīmē „es apsolu“. Vēl pēc diviem gadu tūkstošiem ticīgie jūdi nevarēja saprast, vai Dievs tomēr ir teicis patiesību. *Dievs, pirms 2000 gadiem tu sacīji, ka izmantosi Abrahama pēcnācējus, lai svētītu visu pasauli, un mēs vēl joprojām esam vergi un visu pasauli klāj tumsa, un tās vadoņi ir tirāni. Ko tas nozīmē?*

Un tomēr Dievs ir zvērējis. Ir arī sacījis, ka uzliek sev lāstu neizpildīšanas gadījumā. Un tad Viņa Dēls kāpa Morija kalnos un devās uz Kalvāriju, paņemot uz sevi visu lāstu. Tas atvēra vārtus žēlastību straumēm, kas sāka izplūst pār visu pasauli. Kopš tā laika caur piederību katoliskajai, vispasaules un vispārējai Dieva ģimenei, Kristus Miesai, ne vairs tikai viens Izraēlis, bet visas tautas ir kļuvušas par Dieva bērniem. Tagad ticīgie vairs netiek dalīti jūdus un grieķos. Nav vairs vergu un brīvo pilsoņu. Tā vietā mēs visi esam aicināti kļūt par Dieva bērniem. Jēzus teiktu: *Dariet par mācekļiem visas tautas. Ar savu nāvi es noņēmu lāstu, lai šī svētība varētu nākt pār visu cilvēci.*

Slavējiet Kungu! Pateicieties Dievam, ka mēs varam būt daļa no šīs ģimenes, ka saņemam Kristus sakramentālo žēlastību, lai tāpat kā Abrahams varētu būt Dieva darbarīki pasaules svētdarīšanai. Taču negaidiet, ka tas būs viegli. Abrahams ir ticības tēvs un piemērs mums visiem. Arī mēs esam aicināti būt par svētību. Un jūs varat droši ticēt, ka Dievs mums Abrahamu ir devis par piemēru tieši tāpēc, lai mēs redzētu, kā mums jādzīvo, lai arī mēs varētu kļūt par šādu svētību. Jēzus Kristus, galu galā, ir izturējis vēl daudz vairāk. Paldies visiem!

© Scott Hahn

Tulkots un publicēts ar atļauju.

Tulkoja Marta Jance